

ŘÍM – KRIZE A ZÁNİK REPUBLIKY

(146 – 31 př. n. l.)

DŮSLEDKY PUNSKÝCH VÁLEK

- Řím jedinou velmocí ve Středozeří
- nové provincie ----- bohatství (obilí, ovoce, zlato, látky...)
- otroci – levná pracovní síla
- zánik hosp. drobných rolníků ----- bezzemci X boháči (*latifundie*)
- obohatily jen úzkou vrstvu společnosti ----- napětí

133 – 121 př. n. l. – bratři Gracchové

- pozemkový zákon – max. výměra půdy, zbytek bezzemkům X
odpor ----- otázka bezzemků nevyřešena, bratři zavražděni

ROZPORY V REPUBLICĚ

- 2 politické strany: 1. populáři – podporují reformy
 - opora v lid. shromáždění
 - vůdcem G. Marius
- 2. optimáti – odmítají reformy
 - opora v senátu
 - vůdce L. C. Sulla
- boje o moc

83 – 79 př. n. l. – Sullova diktatura

- opora ve vojsku
- seznamy polit. odpůrců
- zvýšení moci senátu, omezení lid. shromáždění a tribunů lidu

ŽOLDNĚŘSKÁ ARMÁDA

- pevně stanovený plat (žold)
- po 20 letech služby přiděl půdy

- boj proti vnějším nepřátelům a otrokům

OTROCI

- doly, dílny, stavby
- zemědělství
- sluhové bohatých
- gladiátoři

73 – 71 př. n. l. – Spartakovo povstání

- povstání otroků potlačeno X otřesení moci římského státu

70 př. n. l. – konzuly G. Pompeius a Crassus

Gaius Julius Caesar – politik, vojevůdce, řečník

- Zápisky o válce občanské, Zápisky o válce galské

1. TRIUMVIRÁT

- **60 př. n. l.** – Caesar (Galie), Pompeius (Hispanie), Crassus (východní provincie)
- rozpory ----- občanská válka: Caesar X Pompeius
- **45 př. n. l.** – vítězství Caesara
 - samovládce ----- konec republiky
 - doživotní diktátor, tribun lidu
 - mnoho reforem, podpora chudiny
 - **15. 3. 44 př. n. l.** – zavražděn

2. TRIUMVIRÁT

- M. Antonius, Octavianus, Lepidus
- seznamy politických odpůrců
- boje o moc mezi Octavianem a Antoniem ----- **31 př. n. l.** – bitva u mysu Actium
 - Egypt římskou provincií, Octavianus samovládcem

OCTAVIANUS (31 př. n. l. – 14 n. l.)

- titul *Augustus* = vznešený
- *princeps* = první muž v říši ----- principát = rané císařství
- opora v armádě
- rozvoj stavebnictví, umění, básnictví („*zlatá doba římské literatury*“)
- nástupcem adoptivní syn Tiberius ----- počátky monarchie